МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Пряшівський університет у Пряшеві (Словаччина)
Інститут проблем виховання НАПН України
Національна рада жінок України
Рівненський державний гуманітарний університет
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Гендерний центр управління праці та соціального захисту населення
Уманської міської ради

ПРОСОЦІАЛЬНА ОСОБИСТІСТЬ У ГЕНДЕРНОМУ ВИМІРІ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

Матеріали
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
(м. Умань, 29 травня 2025 р.)

Умань
Компринт
2025

УДК 316.61:305](06)
П85

Редакційна колегія:

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Коляда Н. М., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Войтовська А. І., доктор філософії, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Рекомендовано до друку вченою радою
факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 15 від 29 травня 2025 року)

П85 **Просоціальна** особистість у гендерному вимірі: теоретико- методологічні та прикладні аспекти : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Умань, 29 трав. 2025 р.) / МОН України, Пряшівський ун-т у Пряшеві (Словаччина), Ін-т проблем виховання НАПН України [та ін.] ; [редкол.: О. О. Кравченко, Н. М. Коляда, А. І. Войтовська]. – Умань : Компринт, 2025. – 256 с.

До збірника увійшли матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» яка відбулася 29 травня 2025 р. в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

УДК 316.61:305](06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2025

ЗМІСТ

Албул Ірина Володимирівна	**ПРОФЕСІЙНА ВЗАЄМОДІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ**	**8**
Амонс Антон Анатолійович	**ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВИХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УЧНІВ**	**10**
Амонс Михайло Анатолійович	**ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ГОТОВНОСТІ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПРОЄКТІВ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ, ЩО БАЗУЮТЬСЯ НА ПРИНЦИПАХ КОЗАЦЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ**	**14**
Балдинюк Олена Дмитрівна	**РОЛЬ МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ**	**18**
Барчук Олена, Коляда Тетяна	**СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В УКРАЇНІ**	**21**
Бенецький Сергій	**ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЛІДЕРА В МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**	**23**
Бідюк Дмитро Євгенійович	**ПАРТИСИПАТИВНА МОДЕЛЬ ПІДТРИМКИ ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГА-ХОРЕОГРАФА: ДОСВІД США**	**27**
Бойко Ольга Миколаївна	**СОЦІАЛЬНА РОБОТА З СІМ'ЯМИ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ**	**29**
Бойко Анна Іванівна, Ісаченко Вікторія Павлівна	**РОБОТА СОЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ ЛЮДЯМ З ІНВАЛІДНІСТЮ**	**32**
Бойченко Валентина Василівна, Тимошенко Олександр Володимирович	**ПРОБЛЕМА ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ**	**35**
Войтенко Андрій	**ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ**	**40**

	КУЛЬТУРИ ЯК ОРГАНІЗАТОРА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Войтовська Алла Іванівна, Квашук Віталій Віталійович, Заблоцький Богдан Ігорович	**УКРАЇНА ВИСТОЇТЬ: ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ПОРЯТУНОК**	**43**
Гамага Анна Ігорівна, Левченко Наталія Володимирівна	**СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ВІЙСЬКОВИХ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ В УКРАЇНІ**	**47**
Гончар Інна Григорівна	**РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА У СТАНОВЛЕННІ ПРОСОЦІАЛЬНОЇ ОСОБИСТОСТІ**	**52**
Григоренко Владислав Олександрович	**РОЗРОБКА ПРОГРАМНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ МОЛОДІ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ПРОГРАМНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ**	**56**
Грицай Юлія Володимирівна, Коляда Наталія	**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ**	**60**
Гуменюк Оксана Григорівна, Бачмага Діана Андріївна	**ГЕНДЕРНІ КОНФЛІКТИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ**	**66**
Даньшин Микола Миколайович	**ЗМІСТ ТА ПРИНЦИПИ ГЕНДЕРНОГО УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ**	**69**
Демчик Наталія Олекандрівна	**PREPARING STUDENTS FOR FAMILY CREATION: A SCANDINAVIAN VIEW ON THE PROBLEM**	**73**
Андрій Дзиговський	**ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ГЕНДЕРНОГО ЦЕНТРУ**	**76**
Дубосару Віолетта Анатоліївна	**Е-ВОЛОНТЕРСТВО В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ, ПЛАТФОРМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**	**79**
Елькін О. Б., Рассказова О. І., Гринько В. О.	**ПАРТНЕРСТВО ШКОЛИ ТА РОДИНИ У ВПРОВАДЖЕННІ ПРОГРАМ СЕЕН І МОДЕЛІ ШКІЛЬНОГО СІМЕЙНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ**	**82**

Єгорова Ксенія Григорівна	**НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ**	**90**
Заїць Юлія Сергіївна, Кравченко Оксана Олексіївна	**ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ТА ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ В М. УМАНІ**	**93**
Іздепська Крістіна Анатоліївна	**ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ КНИГИ ТАМАРИ МАРЦЕНЮК «ЧОМУ НЕ ВАРТО БОЯТИСЬ ФЕМІНІЗМУ».**	**97**
Ільєва Катерина Сергіївна, Цихуляк Іван Михайлович	**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**	**100**
Ісаченко Вікторія Павлівна, Семченко Едуард Анарович	**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДАПТАЦІЇ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ У ПОЛЬЩІ**	**103**
Калинюк Олексій Михайлович	**ЗНАЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА БАЛТІЙСЬКИХ КРАЇН У ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ**	**106**
Карпич Ірина Олександрівна	**СІМЕЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ГЕНДЕРНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ**	**110**
Качалов Максим Олександрович	**СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ, ЯКІ ЗАЛИШИЛИСЯ БЕЗ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ**	**112**
Кушнір А. О., Коваль Кіра Олександрівна	**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ НУШ**	**116**
Коляда Наталія, Коляда Наталія Ігорівна	**ДЕРЖАВНА СІМЕЙНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ДИТИНСТВА**	**120**
Король Святослав Петрович	**ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНОГО ФОРМУВАННЯ ПРОСОЦІАЛЬНОЇ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ З БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**	**123**
Кочубей Тетяна Дмитрівна	**РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ТЕХНОЛОГІЙ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ**	**125**
Кравченко Оксана Олексіївна,	**ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ ОПЕРАЦІЙНОГО ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2025-2027**	**130**

Войтовська Алла Іванівна	**РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СФЕРІ ОСВІТИ ДО 2030 РОКУ**	
Крецу Іванна Іванівна, Левченко Наталія Володимирівна	**СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ**	**133**
Кудла Марія Валеріївна	**ТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ АКМЕОЛОГІЧНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГА**	**136**
Литвин Наталія Іванівна, Ісаченко Вікторія Павлівна	**РОЛЬ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ В УКРАЇНІ**	**139**
Діана ЛОГВІНЕНКО, Андрій ОЛАР, Вікторія ІСАЧЕНКО	**ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ФАХІВЦІВ БЛАГОДІЙНОГО СЕКТОРУ**	**142**
***Майструк* Юрій Станіславович**	**ФОРМУВАННЯ ВОЛЕЛЮБНОСТІ ЯК УМОВИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНЦІВ**	**146**
Людмила МЕЛЬНИК, Оксана КРАВЧЕНКО	**ПРОТИДІЯ ТЕХНОЛОГІЧНО-МАРКЕТИНГОВОМУ РУЙНУВАННЮ БАЗОВИХ ЦІННОСТЕЙ УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: ВИКЛИКИ ТА УСПІШНІ ПРАКТИКИ**	**148**
Макогоненко Марина Василівна, Ісаченко Вікторія Павлівна	**ІСТОРІЯ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ШЛЯХ ВІД ЖЕРТОВНОСТІ ДО ГРОМАДЯНСЬКОЇ СИЛИ**	**151**
Матрос Ольга Олександрівна	**ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ООН ЖІНКИ ТА ФОНДУ ООН У ГАЛУЗІ НАРОДОНАСЕЛЕННЯ**	**154**
Моргай Ліля Анатоліївна	**ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**	**158**
Марія Моторна	**СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ВОЛОНТЕРСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ДЛЯ**	**162**

	ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	
Несклада Софія Андріївна, Колєсніченко Світлана Валеріївна	**ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ**	**166**
Оверчук Тетяна Володимирівна, Карпич Ірина Олександрівна	**СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ТА ЇХНІМИ СІМ'ЯМИ**	**170**
Олексієнко Анастасія Віталіївна	**МАРКЕТИНГ В УКРАЇНІ: ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**	**173**
Панченко Роман Васильович	**СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ**	**176**
Писаненко Олександр Іванович	**SOCIAL COMPETENCE OF GRADUATES OF TECHNICAL UNIVERSITIES: VIEWS OF CONTEMPORARY PEOPLE**	**180**
Підвальна Юлія Василівна	**ВОЛОНТЕРСТВО В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ І СУЧАСНИЙ СТАН**	**182**
Піндрус Дмитро Юрійович, Кірдан Олена Леонідівна	**ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ**	**187**
Полєхіна Вікторія Миколаївна	**СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ПІДТРИМКИ РОДИНИ У НІМЕЧЧИНІ**	**189**
Роєнко Світлана Олександрівна	**КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ: ЯК УНИКНУТИ ПОРУШЕННЯ ЕТИЧНИХ ТА ПРАВОВИХ НОРМ**	**193**
Рудюк Анна Олександрівна, Албул Ірина Володимирівна	**ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ МОЛОДІ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**	**196**
Семигіна Тетяна Валеріївна	**БУТИ ВИДИМОЮ: ГЕНДЕРНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ДОБУ ЕПІДЕМІЙ І ВОЄН**	**199**
Скочко Максим Олександрович	**ЦИФРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ**	**203**

Станішевська Вікторія Іванівна	**ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ**	**206**
Стасюк Євгеній Юрійович	**СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В ОСВІТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД**	**209**
Стріюк Марина Валеріївна, Кірдан Олена Леонідівна	**ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ**	**212**
Табаченко Сергій	**РЕСУРСИ ОСОБИСТОСТІ ЯК ЧИННИК ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ**	**214**
Тітова Любов Олександрівна, Ковтанюк Інна Ігорівна	**СУГЕСТІЯ У НАВЧАННІ ІНФОРМАТИКИ**	**218**
Тіщенко Анна Володимирівна	**ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ (МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО: ДЖЕРЕЛА, ІСТОРІЯ, ПРИНЦИПИ)**	**222**
Ткачук Лариса Василівна	**ПРОСОЦІАЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЙ**	**226**
Ткачук Мирослава Михайлівна	**ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОСОЦІАЛЬНОЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ**	**229**
Ткачук Юлія Юріївна, Клименко Юлія Анатоліївна	**ВІЙСЬКОВА ПСИХОТРАВМА ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЯВИЩЕ**	**232**
Чепель Дмитро Олександрович	**ФУТБОЛ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБИ У ЗДОРОВОМУ СПОСОБІ ЖИТТЯ В УМОВАХ НУШ**	**234**
Світлана Чернета	**ОСОБИСТІСТЬ ФАХІВЦЯ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ГРОМАДІ**	**237**
Чорна Надія Володимирівна, Коляда Наталія Миколаївна	**ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЖІНОК, ЧОЛОВІКИ ЯКИХ ВОЮЮТЬ**	**241**
Чуприна Анастасія Ярославівна, Качур Юлія Миколаївна,	**СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ОСВІТИ ТА ОБОРОНИ: ВИХОВАННЯ, ЯК ОСНОВА**	**245**

Гавенко Едуард Валерійович	**НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ У ГЕНДЕРНОМУ АСПЕКТІ**	
Шевчук Оксана Миколаївна	**САМОПІЗНАННЯ – ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ САМОРЕГУЛЯЦІЇ**	**248**
Штомпель Костянтин	**КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ОРГАНІЗАТОРІВ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ**	**251**
Шустер Вадим Миколайович, Чернета С.Ю	**ГЕНДЕРНА ЧУТЛИВІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО БЕЗКОНФЛІКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ**	**254**
Яременко Олег Миколайович	**ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ ОСВІТЯН ТА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО**	**257**

Моргай Ліля Анатоліївна,
докторка філософії, доцентка,
доцентка кафедри
соціальної педагогіки та соціальної роботи,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Волонтерська діяльність в Україні відіграє все більш важливу роль, особливо в умовах воєнного часу та загострення складної ситуації. Разом із цим волонтерство регулюється чинним законодавством, яке встановлює правила щодо реєстрації, оподаткування та оформлення витрат.

Волонтерство – це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що надає допомогу окремим особам або суспільству [2]. Волонтерська діяльність в Україні базується на Законі України від 19.04.2011 №3236-VI «Про волонтерську діяльність» (далі –Закон №3236). За статтею 1 цього Закону.

Волонтерська діяльність – добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги [1].

Закон №3236 визнає волонтерську діяльність формою благодійної, тому вона також підпадає під дію Закону України від 05.07.2012 №5073-VI «Про благодійну діяльність та благодійні організації», який регламентує облік благодійних внесків та порядок надання допомоги.

Податковий аспект регулює Податковий кодекс України (далі – ПКУ). Зокрема, підпункт 165.1.54 ПКУ визначає умови звільнення від оподаткування доходів фізичних осіб-волонтерів, а саме:

1. внесення волонтера до Реєстру волонтерів;
2. надходження коштів на рахунок, зазначений у заяві;
3. витрати на визначені благодійні цілі;

4. наявність підтверджуючих документів на витрати.

Реєстр веде Державна податкова служба, а включення до нього регламентується наказом Мінфіну від 30.10.2014 №1089 (далі – Порядок №1089, Наказ №1089). Реєстрація здійснюється шляхом подання заяви за формою №1-РВ із зазначенням банківських реквізитів і РНОКПП.

До 01.05.2022 року дозволялося не підтверджувати витрати (п. 29 підрозділу 1 розділу XX ПКУ). Після – наявність первинних документів стала обов'язковою. Без реєстрації в Реєстрі будь-які надходження на особисту картку вважаються доходом і оподатковуються: 18% ПДФО + 1,5% (5%) військового збору (пп. 164.2.20 ПКУ).

Ставка військового збору у розмірі 5% застосовується до доходів, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу та остаточний розрахунок податкових зобов'язань щодо яких проводиться в поданій річній податковій декларації про майновий стан і доходи, нараховані (виплачені) платникам податків починаючи з 1 січня 2025 року [2].

Також, згідно зі статтею 179 ПКУ, фізичні особи, які отримали доходи від осіб, що не є податковими агентами, повинні подати до 1 травня декларацію про майновий стан. У ній зазначаються доходи, зокрема звільнені від оподаткування (п. 11.3 розділу III декларації). Закон також обмежує волонтерів у фото- та відеофіксації підрозділів ЗСУ (ст. 114-2 Кримінального кодексу України, далі – ККУ).

Стосовно доходів волонтерів, які підлягають та не підлягають оподаткуванню, то:

Будь-які надходження на картку фізичної особи – це дохід, який підлягає оподаткуванню, якщо не виконані умови звільнення (пп. 162.1.1, 164.2.20 ПКУ). Втім, волонтер, зареєстрований у Реєстрі, має право не оподатковувати кошти, отримані на визначений рахунок, якщо вони спрямовані на благодійні цілі (пп. 165.1.54 ПКУ). Для цього потрібна:

1. реєстрація в Реєстрі (форма №1-РВ, Наказ №1089);

2. вказаний рахунок у заяві;

3. підтвердження цільового використання коштів.

Неоподатковуваними також є кошти, отримані як компенсація витрат від неприбуткових організацій, за умови документального підтвердження (пп. 165.1.65 ПКУ) .

У разі порушення умов (наприклад, використання коштів на інші цілі або відсутність документів) звільнення від оподаткування не застосовується – весь дохід оподатковується за загальними ставками.

Звільнення волонтера від сплати податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) можливе лише за умови дотримання вимог пп. 165.1.54 ПКУ. Будь-які надходження вважаються доходом, якщо не виконані всі умови звільнення [2].

Ключова вимога – реєстрація у Реєстрі волонтерів.

Для цього подається заява форми №1-РВ до податкового органу з вказанням реквізитів спеціального рахунку, призначеного для благодійної діяльності, та ідентифікаційного номера або серії й номера паспорта (для осіб, які відмовилися від РНОКПП з релігійних міркувань).

Кошти мають надходити саме на цей зареєстрований рахунок. Якщо використовуються інші рахунки або збирається готівка, право на пільгу втрачається. Усі витрати повинні бути цільовими – на підтримку військових, правоохоронців або постраждалих осіб – і підтверджені документально. Виняток – період 24.02.2022-01.05.2022, коли підтвердження не вимагалося (п. 29 підрозділу 1 розділу XX ПКУ).

Окремо слід звернути увагу на військовослужбовців-волонтерів. Якщо вони збирають кошти або отримують майно для власного користування (наприклад, для себе бронежилет або дрон), внесення до Реєстру волонтерів не потрібне. Але якщо допомога призначена для передачі іншим військовим, така особа має обов’язково зареєструватися у Реєстрі волонтерів (п. 1.2 розд. I Порядку №1089) [2].

Навіть військовий, який розподіляє допомогу, розглядається як благодійник-фізична особа. Для звільнення таких надходжень від ПДФО він

зобов’язаний пройти реєстрацію та дотримуватися вимог ПКУ. За відсутності цих умов кошти вважаються оподатковуваним доходом [2].

Отже, законодавче регулювання волонтерської діяльності в Україні забезпечує правові гарантії для волонтерів та організацій, які залучають їх до роботи. Чітке дотримання норм закону сприяє прозорості, ефективності та безпеці волонтерських ініціатив, особливо в умовах воєнного стану та гуманітарних викликів. Правова обізнаність волонтерів є ключовою умовою для розвитку відповідального та сталого волонтерського руху.

Список використаних джерел:

1. Закон України про волонтерську діяльність. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#n8 (дата звернення 04.04.2025).

2. Звітність волонтерів 2025. URL : https://7eminar.ua/news/6046-zvitnist-volonteriv#zakonodavchi-zasady-volonterskoi-diyalnosti (дата звернення 04.04.2025).